

Høringsuttalelse

Innledning – Bakgrunn og Formål

Ocean Cluster Helgeland viser til NVEs del 2 av den strategiske konsekvensutredningen for havvind, publisert juni 2025. Vi ønsker med dette å gi våre innspill til vurderingene av området Nordvest A.

Ocean Cluster Helgeland representerer 48 leverandørbedrifter, forsknings- og utdanningsaktører på Helgeland, med totalt ca 2000 ansatte og en samlet årlig omsetning på ca 6 MRD NOK. Arctic Energy Partner, Nordland Fylkeskommune, Innovasjon Norge, Forskningsrådet, myndigheter (lokale, regionale og nasjonale). Operatørene utenfor Helgeland, Equinor og Aker BP, er også med i klyngen.

Klyngen bidrar til å skape aktivitet hos nordnorske leverandører og synliggjøre verdiskapningen som følger offshore-aktiviteten i Nordland. Leverandør-miljøet på Helgeland er i antall sysselsatte den nest sterkeste industriklyngen i Norge, og regionen har levert til olje og gassnæringen i over 50 år.

Samtidig har klyngen kapasitet og kompetanse for leveranser til andre næringer, og har en uttrykt målsetning om samarbeid mellom ulike næringer, både på land og offshore. Vi har de siste årene jobbet strategisk med å posisjonere regionen og leverandørene for å ta en aktiv del av utvikling og verdiskaping av havvind og havbruk til havs.

Næringene representerer en langsiktig strategisk verdi for både regionen og landet, og regionen har allerede levert betydelige bidrag i både prosjekt- og driftsfaser gjennom leveranser til olje- og gass-sektoren. Disse næringene bør ikke betraktes som motsetninger, men heller som komplementære og gjensidig styrkende. Det er viktig å se dem i sammenheng for å utnytte eksisterende kompetanse og infrastruktur på en effektiv måte.

Tilgang på kraft og Industriell betydning

Tilgang på nok kraft til konkurransedyktige priser er et av de viktigste konkurransefortrinn for industrien i Nordland. Et overskudd av regulerbar vannkraft har gitt forutsigbarhet for kraftintensiv industri, det har utløst investeringer - også i omstilling – og bidratt til at landsdelen er attraktiv for nye investeringer. I dag ligger overskuddet særlig i Nordland, mens Troms og Finnmark har balansert rundt null og må importere kraft vinterstid.

Nordland har i dag et stort kraftoverskudd på 7 TWh. Allerede i 2029 vil det, med utgangspunkt i kun reserverte tilknytninger, være redusert til 0,59 TWh¹. Med underskudd i Troms (- 0,43 TWh) og i Finnmark (-0,91 TWh) vil NO4 samlet ha et energiunderskudd allerede i 2029. Statnett bekrefter også i sin områdeplan for Helgeland og Salten at svært mye nytt forbruk og lite ny produksjon gir «*fundamental endring av kraftbalansen*» i regionen, og peker på området som egnet for ilandføring av havvind². Nordvest A utenfor Helgeland er dermed et egnet område for utbygging av havvind for å redusere det kommende kraftgapet i NO4.

¹ NHO/LO, Kraftløftet, analysedashboard, data hentet 07.09.25

² Statnett, områdeplan Helgeland og Salten, juni 2025

Kraftbalanse i Nord- Norge 2029

Tabell 1 kraftbalanse i NO4 i 2029

Region	Kraftbalanse (TWh)
Nordland	0,59 (fra 7 TWh)
Troms	-0,43
Finnmark	-0,91
NO4 samlet	Underskudd

En eventuell utbygging av Nordvest A vil utløse betydelige ringvirkninger i Nordland og Nord-Norge. Menon Economics³ har beregnet direkte og indirekte sysselsettings- og verdiskapingsmuligheter ved bygging og drift av en havvindpark på 500 MW, med ulike scenarier for leveranser fra lokal og regional industri. I både høy- og lav-scenariene kan lokale og regionale ringvirkninger i form av både sysselsetting og verdiskaping bli betydelige, med mellom 1780 og 2250 arbeidsplasser i regionen knyttet til utbygging og drift. Nordland har allerede aktører som leverer komponenter, og dermed godt posisjonert for å videreutvikle en regional leverandørkjede.

Teknisk / Økonomiske Forhold

Området som er utredet er stort, og det er store variasjoner innad i området. Etter vår mening vil det være deler av området som vil egne seg for likestrøm, og andre for vekselstrøm. Det er også slik at vindressursene innenfor dette feltet vil kunne variere. Forventet kapasitetsfaktor er fra NVE sin side angitt til å være på 60 %⁴ noe som er relativt høyt. I SKU del 2, er dette tallet på 44 %. Oppdatert vindanalyser og vindmålinger bør basere seg på et mer spesifisert område.

Det er også slik at vindforholdene på sokkelen utenfor Norge ikke korrelerer. Når det blåser i nord, er det mindre vind i sør. Dette taler for en bedre total utnyttelse av vindressursene, og bør styrke Nordvest A sin posisjon i teknisk økonomiske forhold. «Vindparker i Nord-Norge vil derimot gi en kraftproduksjon som ikke er korrelert med vindkraft fra Sør-Norge og Nord-Europa»⁵. Dette bidrar til økt forsyningssikkerhet, og er dermed et viktig sikkerhetspolitisk element.

NVE og Statnett peker på at stor utbygging av ny kraftproduksjon og nytt forbruk krever vesentlige oppgraderinger av transmisjonsnettet. Etter at konseptvalgutredningen til Statnett ble godkjent i Energidepartementet, er det klart for forsterkinger nord-sør og østover – samt internt på Helgeland. Målet er å kunne ha ett effektmål på nye tilknytninger på 1900 MW, og her er det mulig å se på både innmating og uttak i sammenheng.

Fleksibilitet er et nøkkelord. Med 1500 MW uregulert havvind vil verdien av fleksibel kraftproduksjon øke betydelig. Energireservene i de store vannmagasinkraftverkene i Helgeland og Salten vil da komme til sin rett, og kunne spille en avgjørende rolle i å balansere kraftsystemet. Dette understreker behovet for å se havvind og vannkraft i sammenheng, og utnytte regionens samlede energipotensial på en strategisk måte.

Det at en stor havvindspark i kraftsystemet kan samspille med store magasinverk og store industriuttak må være interessant for å optimalisere investeringene i nytt nett. Så vi mener NVE må legge fremtidens nett og tilkoblingspunkt til grunn i sin vurdering, og kosten for utvidelsen av nettkapasiteten kan ikke pålegges et enkelt prosjekt.

Det er også slik at dagens kraftsituasjon vil endre seg dramatisk i årene som kommer, og kraftoverskuddet i NO4 etter hvert vil endre seg til et kraftunderskudd. Statnett sin områdeplan for NO4, har en rekke prosjekt i

³ <https://www.hi.no/hi/nyheter/2022/januar/miljopavirkning-fra-havvind-hva-vet-vi-og-hva-trenger-vi-a-vite>

⁴ <https://veiledere.nve.no/havvind/identifisering-av-utredningsomrader-for-havvind/>

⁵ <https://blogg.sintef.no/energi/30-gw-havvind-i-norge/>

reservasjoner og kapasitetsskø. Selv om ikke alt dette skulle realiseres, gir det et tydelig frempek på hvordan situasjonen vil utvikle seg.

Miljø og samfunn

Rapporten vurderer konsekvenser for en rekke aspekt innen miljø og samfunn. Det finnes likevel klare interne forskjeller i Nordvest A.

Fiskeri og havmiljø

NVE viser til at Nordvest A er et viktig område for norsk vårgytende sild, særlig med tanke på gytevandring og oppvekst. Det er imidlertid viktig å presisere at NVE selv angir at hoveddelen av vandrings- og oppvekstområdene ligger *utenfor* Nordvest A. Kun et mindre område i den østligste delen av utredningsområdet kan mulig bli påvirket. Denne nyanseringen er viktig for å unngå at hele området feilaktig klassifiseres som konfliktfylt med hensyn til sild. Eventuelle tiltak for å beskytte gyteområder kan derfor målrettes geografisk, og bør ikke være til hinder for utbygging i øvrige deler av Nordvest A.

Det er relativt lite fiskeri-aktivitet i området, med tanke på at det er en mindre del av området som vil bli berørt av ei havvindsutbygging, vil denne aktiviteten bli relativt lite berørt.

NVE viser til stor sannsynlighet for forekomst av korallrev og sårbare naturtyper i Nordvest A, og begrunner dette med manglende detaljert kartlegging. Dette gir inntrykk av at området er uegnet for havvindutbygging. NVEs vurdering baserer seg i stor grad på antakelser, ikke dokumenterte funn. Det bør derfor ikke konkluderes med tanke på koraller, uten at det foreligger oppdatert og presis kartlegging. En eventuell åpning av området bør skje etter, ikke før, slik kartlegging er gjennomført. Vi mener derfor at datagrunnlaget slik det foreligger i dag ikke er godt nok, og at en korall-kartlegging bør være en del av en mer detaljert kunnskapsinnhenting i Nordvest A.

Havbruk til havs og sameksistens

Vi vil understreke at Nordvest A er et område der flere havnæringer møtes. Det overlapper delvis med Trænabanken, som regjeringen åpnet for havbruk til havs i september 2025. Trænabanken er blant de mest lovende områdene for industriell havbruk, med dokumentert verdiskapingspotensial fra DNV/Åkerblå (2024), Oslo Economics (2025) og Menon Economics (2023).

Vi erkjenner at NVE i sin vurdering har pekt på at det kan være krevende å kombinere havvind og havbruk til havs i samme delområder. Ocean Cluster Helgeland mener samtidig at dette understreker behovet for tydelige rammer og en helhetlig områdeplanlegging, der arealer prioriteres og disponeres slik at begge næringene kan utvikles på en forutsigbar måte.

Havbruk til havs og havvind er begge viktige framtidsnæringer som kan styrke Norges rolle som hav- og industrinasjon. For Helgeland er det viktig at Trænabanken får tydelige og stabile rammer for utvikling av havbruk til havs. Samtidig bør de delene av Nordvest A som ikke overlapper med havbruksområdene kunne åpnes for havvind, der forholdene ligger til rette. På den måten kan begge næringer utvikles side om side – uten at den ene hindrer den andre.

Det er også viktig å understreke at tidslinjen for realisering av havbruk til havs og havvind er ulik. Havbruk til havs på Trænabanken vil kunne starte etablering allerede innen 2030, og deretter trinnvis oppskaleres til helårlig industriell drift frem mot 2035-2040. Havvind i Nordvest A vil trolig først kunne realiseres etter 2035. Dette gir mulighet for en trinnvis og komplementær utvikling der havbruk til havs fungerer som en tidlig motor for vekst og blågrønn omstilling, mens havvind kan utvikles parallelt i andre del av perioden. En slik sekvensiell og trinnvis fremdrift vil kunne redusere konflikter, gi mer forutsigbarhet og legge grunnlag for en gradvis oppbygging av leverandørindustri og kompetansemiljøer på Helgeland.

Senter for hav og Arktis publiserte sommeren 2025 en rapport⁶ som viser at flerbruk av havområder kan bidra til mer effektiv arealutnyttelse, redusert miljøpåvirkning og bedre ressursdeling. Erfaringer fra andre land viser at slik sam- og nærlokalisering er gjennomførbar når det planlegges helhetlig, og når det etableres tydelige rammer for hvordan aktørene skal samvirke. Rapporten understreker samtidig at dagens norske regelverk ikke inneholder formelle hindringer for flerbruk, men at det er behov for bedre koordinering og sektorovergripende planlegging.

For Nordvest A og Trænabanken betyr dette at det finnes et betydelig potensial for å utvikle modeller som ivaretar både havbruk til havs og havvind, uten at den ene næringen stenger for den andre. Vi mener at myndighetene bør etablere områdeplaner og styringsmodeller som fremmer sameksistens og verdiskaping på tvers av næringer, samtidig som de gir klare og forutsigbare rammer for begge. På denne måten kan Helgeland – med Trænabanken for havbruk til havs, Nordvest A for havvind, og en stor etablert olje- og gassnæring i Norskehavet – bli en foregangsregion for hvordan man utvikler nye og eksisterende havnæringer i samspill. Vi mener derfor at den totale arealforbruk med god planlegging kan reduseres, og at dette er en styrke for den totale vurdering av området, gitt dialog og planlegging.

Leteaktivitet

En havvind-utbygging i Nordvest A vil trolig ikke skje før et stykke ut på 2030-tallet. Utbygging av nye petroleumsforkomster etter denne tid, mener vi er lite sannsynlig. De områdene som er relevante for petroleumsvirksomhet vil etter vår oppfatning ikke bli påvirket av leteaktivitet når en eventuell utbygging i Nordvest A blir aktuell.

Havromsnæringene har historisk vist både evne og vilje til å finne løsninger gjennom dialog. At flere typer næringer vil ha virksomhet langs kysten utenfor Helgeland, er en styrke – særlig med tanke på forsyningsikkerhet, beredskap og andre samfunnskritiske faktorer. Næringene kan gjennom samarbeid og dialog finne løsninger for utbygging, og sammen utvikle synergier og samarbeidsformer i driftsfasen. Dette representerer etter vår oppfatning en betydelig styrke for regionen.

Sjøfugl

NVE påpeker også at Nordvest A ligger nær viktige sjøfuglkolonier som Lovunden, Røst og Sklinna, og at området brukes som beiteområde i hekketiden. Det er imidlertid viktig å understreke at det finnes begrenset kunnskap om hvordan havvind faktisk påvirker sjøfugl på bestandsnivå. Havforskningsinstituttet (HI) har selv påpekt at klimaendringer, mattilgang og fiskeridødelighet er større trusler mot sjøfugl enn havvindutbygging⁷. En detaljkartlegging bør gjøres som en del av en detaljert kunnskapsinnhenting.

Værradar

NVE peker på at havvindutbygging i Nordvest A kan forstyrre værradaren på Røst og fremtidige havstrømsradarer (HF-radarer) langs kysten av Nordland. Det er imidlertid viktig å understreke at disse vurderingene er modellbaserte og preget av usikkerhet. Påvirkningen vil i stor grad avhenge av turbinstørrelse, plassering og avstand, og det finnes allerede avbøtende tiltak som kan redusere konsekvensene til et akseptabelt nivå. Dette bekreftes i Meteorologisk institutts egen fagrapport der det heter; «*Det er mulig å redusere konsekvensene til et akseptabelt nivå ved hjelp av avbøtende tiltak, men det er behov for videre vurderinger i samarbeid med relevante aktører.*»⁸

⁶ Når havvind møter havbruk – er forvaltningen rigget for flerbruk?

https://www.havarktis.no/img/HavArktis_rapport_2025_final-1.pdf

⁷ Havforskningsinstituttet <https://www.hi.no/hi/nyheter/2022/januar/miljopavirkning-fra-havvind-hva-vet-vi-og-hva-trenger-vi-a-vite>

⁸ MET-report 04/2025, s. 4

Forsvaret

Når det gjelder forsvarets planlagte aktivitet, kan behov for en korridor i den østligste delen av Nordvest A løses gjennom dialog og tilpasning.

Visuelt

NVE vurderer at havvind i østlige deler av Nordvest A *kan* gi visuell påvirkning på kulturmiljøet Vega. Denne vurderingen er imidlertid basert på maksimal utbygging med turbiner over *hele* området. I praksis vil utbygging skje i delområder, som vil gi en lavere visuell effekt. Det er derfor behov for en oppdatert visuell vurdering basert på realistiske utbyggingsscenarier.

Oppsummering:

1. Den samlede vurderingen av de teknisk økonomiske forhold bør ses i sammenheng med forventet utvikling av nett, kraftbehov i regionen og behovet for vekselstrøm / likestrøm.
2. De komplimentære vindforholdene, i kombinasjon med stor magasinkapasitet vil ytterligere styrke de teknisk økonomiske forhold.
3. Vi mener det er behov for en mer nyansert og geografisk differensiert vurdering av Nordvest A.
4. Vi deler NVE sin oppfatning om at et sentralt tema vil være i kunnskapsinnhenting på en rekke forholde innen miljø og samfunn.
5. Samhandling og samarbeid mellom næringer er en styrke for aktiviteten både til lands og til havs. Dette løses gjennom dialog og samarbeid.
6. Helgeland har et sterkt industri-, base- og havnemiljø, og står godt rustet til å støtte eksisterende og nye næringer i havrommet.

Kilder:

- Senter for hav og Arktis, «Marine Næringsparker»
https://www.havarktis.no/files/Marine-N%C3%A6ringsparker_rapport.pdf
- Sintef Blogg, «Ulike vindforhold: Slik bør vi bygge 30 GW havvind i Norge»
<https://blogg.sintef.no/energi/30-gw-havvind-i-norge/>
- NVE 47/12, «Havvind Strategisk Konsekvensutredning»
https://publikasjoner.nve.no/rapport/2012/rapport2012_47.pdf
- Statnett, «Statnett får gå videre med nettplanar på Helgeland»
<https://www.regjeringen.no/contentassets/253b7bcd3ad0420e8082ab5cacdd62/uttalelse-til-statnetts-konseptvalgutredning-for-helgeland-l1701470.pdf>
- Havforskningsinstituttet, Påvirkning fra Havvind, hva vet vi og hva trenger vi å vite?
<https://www.hi.no/hi/nyheter/2022/januar/miljopavirkning-fra-havvind-hva-vet-vi-og-hva-trenger-vi-a-vite>
- MET-report 04/2025 Metrologisk Institutt, [Strategisk konsekvensutredning for havvind, Fagutredning for virkninger på radar, Delrapport 2.3 – vurdering av Nordvest A, Nordvest B og Nordvest C](#)
- NVE. (2023). Identifisering av utredningsområder for havvind.
<https://veiledere.nve.no/havvind/identifisering-av-utredningsomrader-for-havvind/>
- Områdeplan Helgeland og Salten – Tilrettelegging for stor industrivekst.
<https://www.statnett.no/om-statnett/nyheter-og-pressemeldinger/nyhetsarkiv-2025/omradeplan-helgeland-og-salten--tilrettelegging-for-stor-industrivekst/>
- Når havvind møter havbruk – er forvaltningen rigget for flerbruk?
https://www.havarktis.no/img/HavArktis_rapport_2025_final-1.pdf